

Lipský, Zdeněk

SOUČASNÉ ZMĚNY VE VYUŽÍVÁNÍ ČESKÉ KULTURNÍ KRAJINY: HLAVNÍ PŘÍČINY A DŮSLEDKY

V příspěvku jsou shrnuty autorovy výzkumy změn ve využívání a struktuře české venkovské krajiny. Je uveden stručný vývoj české kulturní krajiny od neolitu do současnosti s jeho etapizací a přehlednou typizací české kulturní krajiny v závislosti na stáří historického vývoje. Pozornost je věnována zejména současným změnám ve využívání půdy, které jsou demonstrovány na příkladech z několika modelových katastrálních území. Výsledky potvrzují celkový trend úbytku zemědělské a zejména orné půdy a mírného přírůstku trvalých travních porostů v období po roce 1989. Charakteristické jsou velké regionální rozdíly mezi úrodnými nížinami s příznivými přírodními podmínkami, kde jsou změny ve využívání krajiny minimální, a mezi horskými a podhorskými oblastmi, kde dochází k masivnímu opouštění zemědělské půdy, zatravňování a zalesňování. Ekologické důsledky těchto změn jsou hodnoceny převážně jako pozitivní z důvodu snížení půdní eroze, zvýšení ekologické stability krajiny a celkové kvality prostředí. Sociální důsledky však mohou být rozporuplné s ohledem na ztráty pracovních příležitostí, úbytek obyvatel venkovských sídel a ztrátu charakteru tradiční kulturní krajiny. Státní orgány řeší tento problém podporou mimoprodukčních funkcí venkovské krajiny.

Havrlant, Jan

EUROREGION BESKYDY JAKO OBLAST CESTOVNÍHO RUCHU A REKREACE

Příspěvek analyzuje příhraniční oblast cestovního ruchu Beskydy z hlediska současného stavu a vývoje cestovního ruchu a rekreace, funkčního využití a vybavenosti oblasti potřebnou infrastrukturou. Nastihuje potřebný rozvoj stávajících rekreačních prostorů a center v euroregionu Beskydy a zabývá se možnostmi rozvoje cestovního ruchu, rekreačních aktivit a infrastruktury na základě hodnocení výsledků terénního průzkumu, anketárního šetření. Metoda anketárního výzkumu byla použita ke zjištění širších interakcí, specifických problémů a nedostatků v jednotlivých rekreačních centrech i souvisejících sociálních aspektů.

Lach, Janusz

GEOMORFOLOGICKÉ HODNOCENÍ DŮSLEDKŮ POVODNĚ Z ČERVENCE ROKU 1997 V ÚDOLÍ BIAŁA ŁAĐECKA (VÝCHODNÍ SUDETY, POLSKO)

Katastrofální povodně, které postihly v červenci 1997 Sudety v jihozápadním Polsku, způsobily zásadní změny v reliéfu říčních údolí. V důsledku erozních, transportních a akumulačních procesů se změnila především údolní dna. Tyto změny jsou demonstrovány na údolí Biała Łądecka. Provedené výzkumné práce se týkaly analýz erozních a akumulačních forem vytvořených v důsledku zvýšené hladiny bystřín v roce 1997. Dokumentovány a popsány jsou výsledné sedimentární formy vzniklé z povodňových naplavenin jak v říčním korytu, tak podél říčních niv. V rámci těchto výzkumných prací bylo rovněž provedeno měření ploch pokrytých štěrkovými nánosy po povodni a měření velikosti štěrkových částic.

Muzar, Jan

LETNÍ POVODNĚ VE STŘEDNÍ EVROPĚ V ROCE 1813 - ANALOGIE POVODNÍ V ROCE 1997

Po katastrofálních povodních ve střední Evropě v červenci 1997 se ukázalo, že pro povodí Moravy a české části povodí Odry nejsou k dispozici soubornější podklady, které by umožnily srovnání tohoto hydrometeorologického extrému s historickými povodněmi před rokem 1900. V rámci provedeného výzkumu se ukázalo, že jednou z možných analogií byly povodně v srpnu 1813, které postihly území dnešního severního Slovenska, severní Moravy, české části Slezska a jižního Polska. Je provedena rekonstrukce příčin a dopadů této historické povodně v nadregionálním kontextu se zaměřením na povodí Moravy. Srovnání kulminačních stavů je možné pro roky 1813 a 1997 jen pro polskou, popř. německou část Odry, protože vodočetná pozorování na Moravě začala až koncem 70. let 19. století.

Munzar, Jan - Ondráček, Stanislav

PARADOXY PŘÍRODNÍCH KATASTROF (S PŘÍKLADY Z ČESKÉ REPUBLIKY)

Přírodní katastrofy jsou kruté k postiženým lidem i regionům. Mohou se však stát i zdrojem iniciativy pro následnou obnovu, impulzem pro modernizaci měst apod. Fakt, že se katastrofy staly neodmyslitelnou součástí života společnosti vedl již v minulosti ke snahám o jejich prevenci, popř. postprevenci (pojišťovnictví). Nejinak tomu bylo i v souvislosti s největší přírodní katastrofou 20. století na území České republiky - povodněmi v červenci 1997.

ZPRÁVY

Vaishar, Antonín: K SOUČASNÉ DEMOGRAFICKÉ SITUACI V ČESKU A JEJÍM TRENDŮM

IN MEMORIAM PROFESOR FRANCIS W. CARTER (1938 - 2001)

Vaishar, Antonín: ZPRÁVA O 4. MORAVSKÉ GEOGRAFICKÉ KONFERENCI CONGEO '01

Vysoudil, Miroslav: ZPRÁVA O VÝROČNÍ KONFERENCI ČESKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI
2001